

Mer om ansvar och roller

Ibland kan fler än arbetsgivaren ha ansvar

Arbetsgivaren har alltid huvudansvaret för arbetsmiljön, men det finns även andra som kan ha ansvar. Det gäller exempelvis den som:

- Hyr ut den lokal där de anställda utför sitt arbete
- Levererar en maskin eller kemiska produkter till en arbetsplats

Även om ansvaret är delat så minskar inte arbetsgivarens ansvar. Det innebär till exempel att arbetsgivaren är den som måste se till att:

- Utrustning underhålls och hanteras på ett säkert sätt
- Att kemiska produkter förvaras och används på ett säkert sätt

I skolan förekommer det att t ex lokalvårdare, liksom inhyrd personal, har annan arbetsgivare. Dessa grupper kan därmed ha svårt att påverka sina arbetsförhållanden. För den som hyr in personal utifrån på en arbetsplats gäller likväl att det är den lokala verksamhetens chef som har ett ansvar för att arbetsmiljön och utrustning inte innebär några risker.

Vem ser till att arbetsmiljöarbetet fungerar?

Det är arbetsgivaren som ska se till att arbetsmiljöarbetet fungerar. I stora företag är det styrelsen och vd. Detsamma gäller för ledningen i offentlig verksamhet. Då är det ytterst kommunstyrelsens ordförande som har motsvarande ansvar. Ledningen fördelar dock vanligen denna uppgift till någon annan, vilket självklart är mera praktiskt. Den som får en sådan uppgift måste i så fall få såväl befogenheter som ekonomiska möjligheter samt ha kompetens att sköta uppgiften. Ledningen måste dock alltid övervaka att arbetsmiljöarbetet fungerar och ingripa om något skulle gå snett.

Vem har befogenhet?

Det är som nämnts arbetsgivaren som fastställer hur arbetsuppgifter och befogenheter ska fördelas. Den till vilken uppgiften har fördelats och som inte har befogenhet att rätta till en brist i arbetsmiljön har inte heller något ansvar att eliminera en eventuell brist. Det enda som denne behöver göra är att anmäla bristen till sin överordnade chef.

Om personen däremot har befogenhet att avbryta arbetet kan han eller hon göra det i väntan på att bristen ska rättas till. Den chef som inte fått befogenheter kan ändå ställas till svars. I händelse av en arbetsplatsolycka är det ytterst en domstol som avgör vem som ska dömas för arbetsmiljöbrott.

Arbetsmiljöverket ser till att arbetsgivaren sköter sig

Arbetsmiljöverket ansvarar inte för arbetsmiljön utan bevakar denna samt utför kontroller och inspektioner och därmed ser till att arbetsgivaren sköter sig och följer gällande regelverk.

Arbetsgivaren ska informera om vilka som arbetar med arbetsmiljön

Om man som anställd vill prata med någon om sin arbetsmiljö måste man givetvis vara väl medveten om vilka som är ansvariga på arbetsplatsen. Arbetsgivaren måste därför sätta upp anslag med uppgifter om vilka som är med i skyddskommittén samt vem/vilka som är skyddsombud.

Arbetstagarna ska också veta vem som har befogenhet att göra arbetsmiljön bättre. Annars är risken stor att bristerna aldrig diskuteras eller blir åtgärdade. Om det behöver ske förändringar på arbetsplatsen är det oftast den närmaste chefen som fattar beslut om det. Sådana förändringar ska normalt alltid föregås av en riskbedömning, där medarbetarnas synpunkter ska vägas in. I samband med riskbedömningen har skyddsombudet, liksom skyddskommittén, en viktig roll.